

Aan de rekenkamercommissie Papendrecht
Via de secretaris, Berry van 't Westeinde

datum 23 juni 2022
behandeld door M.G.J. Smit
ons kenmerk 2022-0103503
doorkiesnummer
onderwerp Bestuurlijke reactie
rapport
Rekenkamer

Geachte leden van de rekenkamercommissie Papendrecht,

Wij hebben uw rapport 'Besluitvorming rondom een passend voorzieningenniveau voor de inwoners van Papendrecht: Een onderzoek van de rekenkamercommissie Papendrecht naar sturing op complexe maatschappelijke opgaven' gelezen.

We zijn teleurgesteld over zowel het doorlopen proces als de inhoud van het rapport. Wij adviseren u dan ook het rapport terug te trekken. In deze reactie delen wij ons standpunt en geven we een toelichting.

Het rapport heeft ons inzicht gegeven in twee relevante zaken. Het betreft ten eerste het uitwisselen van de beelden over de betekenis van een mogelijke omslag van groei- naar beheergemeente en wat de implicaties daarvan kunnen zijn voor het voorzieningenniveau. Het tweede onderdeel betreft een uitwisseling van ideeën over hoe wij als gemeente bij complexe besluitvormingsprocessen de wederzijdse rollen helder krijgen. Wij nodigen de gemeenteraad uit om hierover in gesprek te gaan.

Feitelijk heeft het geen zin om opmerkingen te maken over de inhoud van het rapport. Er staan teveel onjuistheden, halve onjuistheden, en onterechte conclusies in. Maar de volgende vraag is wellicht het meest belangrijk: "Hoe kunnen we als raad en college in gesprek over de kaderstellende rol van de raad bij complexe besluitvormingsprocessen?" Wij zijn van namelijk van mening dat alleen dit rapport ons niet helpt bij de besluitvorming rondom een passend voorzieningenniveau voor de inwoners van Papendrecht (of bij andere complexe besluitvormingsprocessen). Dat heeft mede te maken met het feit dat wij het onderzoek niet deugdelijk vinden. Een paar inhoudelijke thema's of onderwerpen waar wij onze bedenkingen bij hebben (geen uitputtende lijst):

- Het uitgangspunt 'van een groei- naar een beheergemeente' komt telkens terug. We hebben meermalen aangegeven dat hier zeker nog geen sprake van is. In de kernconclusie wordt er toch weer van uitgegaan dat wij toewerken naar een nieuwe fase voor de ontwikkeling van Papendrecht. Dit zijn andere woorden voor het eerder genoemde uitgangspunt. De vraag naar een passend niveau van voorzieningen is een politieke vraag die minder met een omslag van groei- naar een beheergemeente te maken heeft. Daarbij zijn er verschillende beelden ontstaan bij de omslag van groei- naar beheergemeente.

- De zin over de keuzes aan het einde van de kernconclusie is onjuist ('keuzes met geen of weinig effect worden gemaakt voor de kortere termijn, keuzes met meer effect voor de middellange en langere termijn'). Sommige korte termijn keuzes hebben grote effecten. Wij gaan ervan uit dat organisaties die geen subsidie meer ontvangen toch wel effect op de korte termijn voelen. Dat geldt ook voor alle inwoners die te maken hebben gekregen met een forsere stijging van de lokale lasten. Dit is eerder naar de onderzoekers aangegeven.
- Wij zijn het oneens met de conclusie dat de kennis en ervaring van relevante samenwerkingspartners beter kan worden benut. Wij overleggen frequent met samenwerkingspartners en gebruiken hun kennis voor onze eigen besluitvorming. Dit is ook eerder naar de onderzoekers aangegeven.
- Refererend aan de knop 'Ambitieniveau' wordt gesteld dat de raad geen zicht heeft op de doorwerking van een bezuiniging op de realisatie van maatschappelijke doelen. Wij hebben via onze formats bij iedere bezuiniging aangegeven wat de doorwerking daarvan is op maatschappelijke doelen. Deze conclusie van de onderzoekers delen wij dan ook niet.
- Bij deelconclusie 2 is een ietwat diffuse passage opgenomen (laatste alinea) over het feit dat de raad gedurende het traject van ombuigingen besluiten neemt die haaks staan op de lopende ombuigingsagenda of die eerdere inspanningen voor bezuinigingen teniet doen. Dit is niet een beleving van de werkelijkheid die wij delen. In onze gemeente is het goed gebruik dat besluitvorming in de raad wordt voorbereid. Als de raad dan een besluit neemt dat haaks staat op de lopende ombuigingsagenda is dat een goed recht van de raad, op basis van afwegingen die vooraf door het college zijn meegegeven.
- Bij deelconclusie 3 komt weer het overleg met partners terug. De stelling van de onderzoekers is dat van de gemeente Papendrecht wordt gevraagd meer te investeren in een regisserende rol. Vervolgens worden twee voorbeelden gegeven waarbij dat volgens de onderzoekers wel het geval is geweest. Wij hadden graag geholpen deze lijst eindeloos veel langer te maken. Twee heel belangrijke voorbeelden worden niet genoemd. Denk aan de bezuiniging op de bibliotheek en Sterk Papendrecht, waarbij wij juist vanuit het overleg en in overleg aanpassingen hebben gedaan aan de ombuigingen. De afgelopen jaren zijn echt goede stappen gezet in de samenwerking tussen college en maatschappelijke organisaties. Er is een goede relatie opgebouwd met het maatschappelijk middenveld, waar we ook veelvuldig gebruik van maken.
- Wij storen ons aan het gebruik van een voorbeeld van een andere gemeente betreffende een ander soort onderzoek, een kerntakendiscussie, die zeven jaar geleden heeft plaatsgevonden. De relevantie hiervan ontgaat ons.
- Wij zien dat in het rapport vaak 'model-frames' van het onderzoeksbureau worden gebruikt. Op zich niet erg. Maar storend is wel dat de teksten op de een of andere wijze dienend zijn gebruikt ten behoeve van die 'model-frames'. Het is een beetje 'zoeken daar waar het licht schijnt, terwijl je weet dat wat je zoekt elders te vinden is'.

Het rapport ademt de sfeer uit van een soort tweespalt tussen raad en college omtrent het proces van ombuigingen. Dat is jammer omdat in onze beleving sprake is van een proces waarin we samen zijn opgetrokken, ieder vanuit de eigen rol. Van tweespalt is naar onze mening geen sprake geweest.

Ook het proces van uitvoering van het rekenkameronderzoek is niet goed verlopen. Tijdens het gesprek heeft de onderzoeker ons een aantal vragen gesteld waarover nog geen collegestandpunt was ingenomen. De onderzoeker zou hier later nog op terugkomen in een vervolgesprek. Hiervoor hebben wij geen uitnodiging ontvangen.

Eerder was via de ambtelijke reactie al geprobeerd onjuiste zaken recht te zetten. Dat is in onvoldoende mate gelukt gezien het eindrapport. Onze waarnemend burgemeester en de

gemeentesecretaris gaan hierover in gesprek met de voorzitter van de rekenkamer om ook te verkennen wat we hieruit kunnen leren.

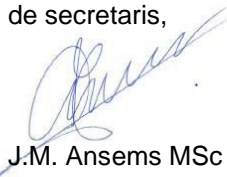
De helderheid van het advies ontbreekt en er is naar onze wijze van zien teveel sprake van onjuistheid. De onderzoeker heeft zich ook in zeer beperkte mate ontvankelijk opgesteld voor verbeteradviezen.

Eerder in deze brief hebben wij de vraag gesteld: "Hoe kunnen we als raad en college in gesprek over de kaderstellende rol van de raad bij complexe besluitvormingsprocessen?" Het rekenkamerrapport helpt het college zeker niet daarbij.

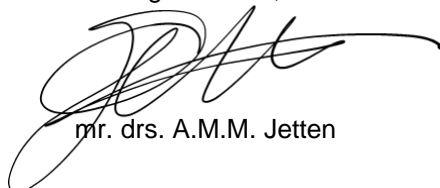
Wij adviseren u dan ook het rapport om de hiervoor genoemde redenen terug te trekken Wij nodigen de gemeenteraad nogmaals uit om met elkaar in gesprek te gaan..

Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Papendrecht,
de secretaris, de burgemeester,

J.M. Ansems MSc

mr. drs. A.M.M. Jetten